Resultat enquesta APCC de les companyies de circ catalanes 2016.

Introducció

En els pròxims anys a causa de l'evolució de les noves tecnologies de tractament de dades massives, la política haurà d'adaptar-se per a utilitzar el potencial d'aquestes dades.
L'evolució de la tecnologia, permet tenir un accés més barat i ràpid a les dades i podrem seguir exemples més clars i amb més recorregut com el de la sanitat. En el sector mèdic les dades es recullen sistemàticament i serveixen per a tenir una resposta més eficient davant de les necessitats.
La utilització de les dades però no és neutra i es pot emprar de moltes maneres. El perill que hi ha en la cultura d'aquest país, és que la utilització de les dades, només estigui a l'abast de grans equipaments, i que no s'utilitzi per a millorar el sector sinó per a engrandir la diferència entre la cultura institucional i la resta.
Seguint aquesta línia és molt important tenir dades dels sectors artístics per a poder desenvolupar arguments basats en els fets, i desenvolupar polítiques més adaptades a la realitat, així com detectar problemàtiques.
En aquest sentit l'Apcc ha volgut recollir dades de les companyies de circ durant els últims cinc anys. El valor d'aquestes dades d'un sector relativament petit estadísticament parlant, s'han anat verificant any a any i per tant han anat guanyant valor.
Tot seguit us presentem les dades, d'un sector en creixement, que té una projecció internacional molt potent i un impacte econòmic que no es veu reflectit en les ajudes de les institucions. També es pot detectar una altra preocupació per la precarietat dels seus treballadors així com un problema visible en tots els sectors culturals com és el de la paritat. Esperem que aquestes dades serveixin per a prendre una consciència més gran de la realitat de les cies així com per a desenvolupar mesures per a solucionar les problemàtiques.

Cens

Des del 2008 en el marc del Primer pla integral del circ, es va fer una estimació aproximada de l'existència de 90 companyies, per altra banda l'última enquesta de companyies de circ de la Generalitat de Catalunya que es va fer el 2014, dóna una xifra de 24 companyies.

http://dadesculturals.gencat.cat/web/.content/dades_culturals/09_fulls_decultura/arxius/40_DeCultura_PLUS_Annex04.pdf

En les enquestes que hem efectuat 2012-2016 han respost 127 companyies diferents, és evident doncs que l'estimació que es va fer durant l'elaboració dels Plans integrals del Circ ja ha quedat curta. Tenint en compte que l'enquesta de l'Apcc no és obligatòria i que per tant no és exhaustiva, haurem d'ampliar la percepció que tenim de la mida del sector del circ.

Pel que fa a l'antiguitat de les companyies, hem elaborat un gràfic amb les dades de les cies 2012-2016, i podem interpretar que el gran augment d'aquests últims anys és degut a la millora de les infraestructures (Escoles, llocs de creació i entrenament), però també un cicle vital propi de les pymes, que a l'estat tenen

una mortalitat d'un 70% abans de 10 anys.

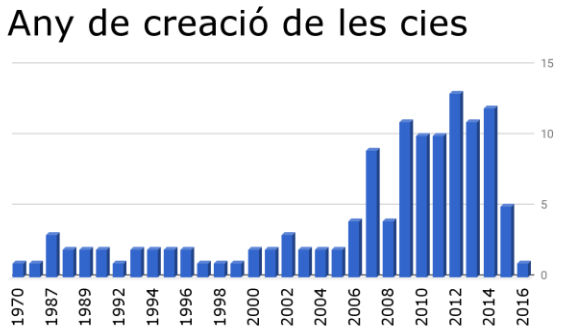

Pel que fa a la residència de les cies, veiem una població molt més alta a Barcelona, ja sigui per la demografia, com per la centralitat de les institucions.

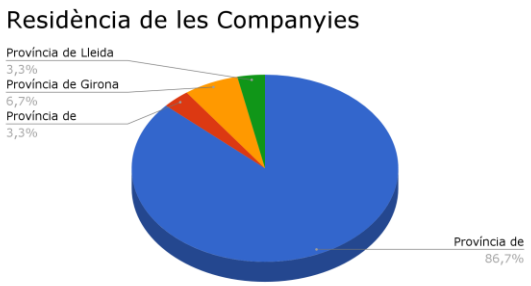

Composició

Podem analitzar la composició de les companyies catalanes segons procedència dels seus integrants, on el 36% provenen de forà de Catalunya.

En relació a la mida, un 60% de les cies, és componen de 3 o menys artistes.

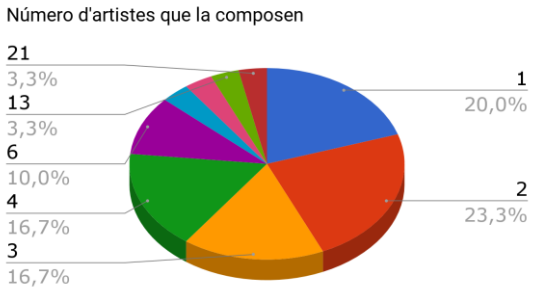

Per últim, un panorama de la relació entre artistes, tècnics i gestors de les companyies que han respost el formulari.

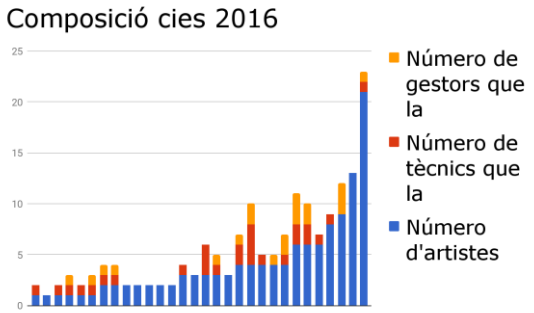

Paritat

Tot i que actualment en les escoles de circ hi ha una presència major de dones, són un 44% dels components de les companyies que han respost l'enquesta.

Paritat

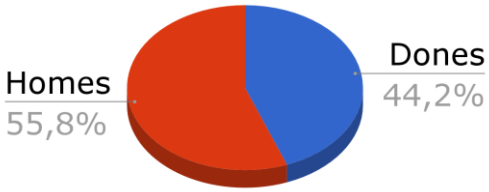

A part del repartiment entre sexes del sector hem volgut analitzar mes profundament un fenòmen que es repeteix en la major part del món cultural on les dades demostren una major precarietat en les dones. En el cas del circ també queda demostrat, ja que tenen una menor presència en les 5 cies amb més facturació i molta més en les 5 cies amb menys facturació.

Paritat en les 5 cies amb més facturació

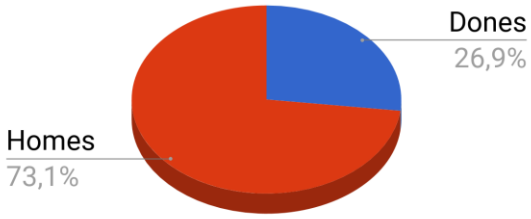

Caldria afegir, que d'aquest 26,9% de dones no totes són artistes de circ.

Paritat en les 5 cies amb menys facturació

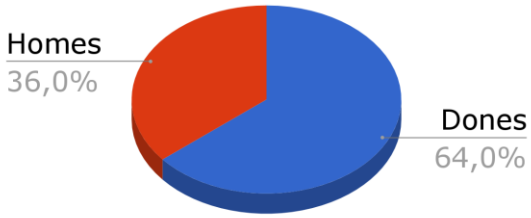

Per a consolidar aquestes dades, també hem extret de les enquestes la paritat en les companyies que han aconseguit més de 10 espectacles en les fires.

Paritat cies amb mes de 10 espectacles

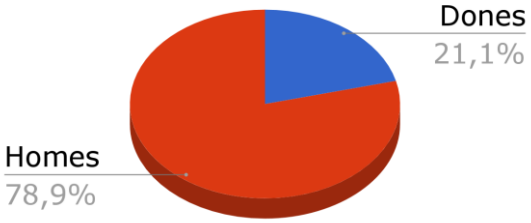

Actuacions

Les 30 companyies que han respost l'enquesta del 2016, han fet un total de 1272 actuacions, repartides geogràficament en una tendència que es manté des de 2011.

Any	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total actuacions enquestats	1.297	1.700	3083	2040	2571	1272
Catalunya	57%	52%	37%	55%	49%	54%
Estat espanyol	22%	13%	12%	12%	16%	12%
Estranger	22%	35%	51%	34%	35%	33%

En els següents gràfics podem veure el repartiment geogràfic de les actuacions durant els últims cinc anys, pel que fa al 2016 hi ha hagut un creixement substancial a Andalusia, on el sector del circ s'està desenvolupant, així com al Regne Unit.

Repartiment actuacions Estat Espanyol 2013-2016

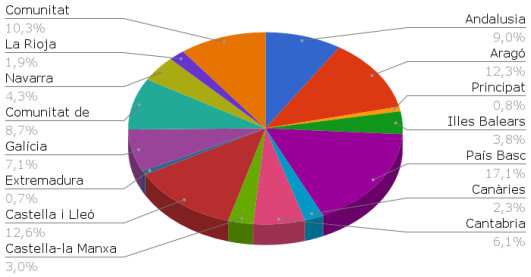

Repartiment actuacions Europa 2013-2016

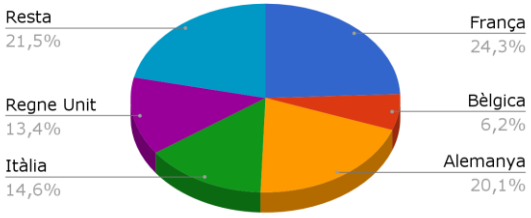

Repartiment actuacions intercontinentals

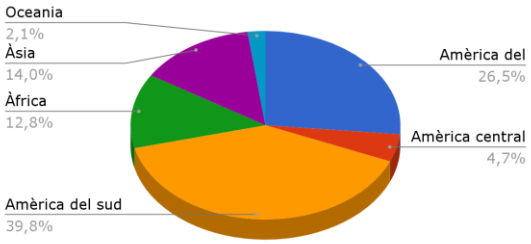

Fires

De les 74 cies que han respost sobre la venda dels seus espectacles en les fires entre el 2013 i el 2016. Més del 25% no ha venut cap espectacle a la fira, un 56% de les cies han venut 2 o menys espectacles. Només un 8% han aconseguit vendre més de 10 actuacions.

Eficiencia fires Catalanes 2013/2016

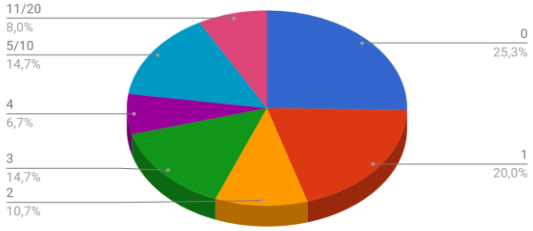

Si anem al detall, podem veure les diferents fires

.

Eficiència Fira Mediterrània

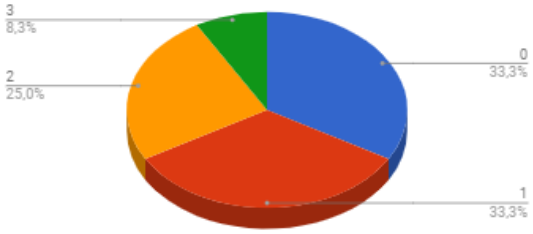

Eficiència Igualada

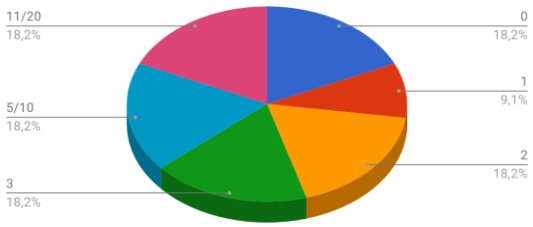

Eficiència Trapezi

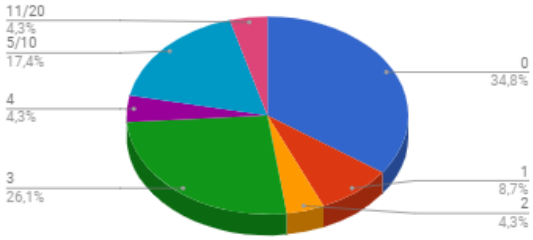

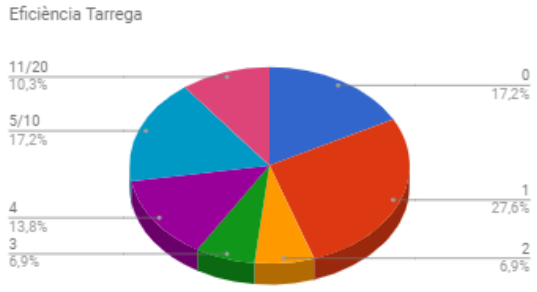

A l'hora de participar en una fira cal tenir en compte no només l'efectivitat de la fira sinó també el seu posicionament i sobretot les condicions econòmiques que ofereixen. Si analitzem qualitativament les propostes que més espectacles venen estaríem parlant sobretot d'espectacles unipersonals o de petit format.

Opinió

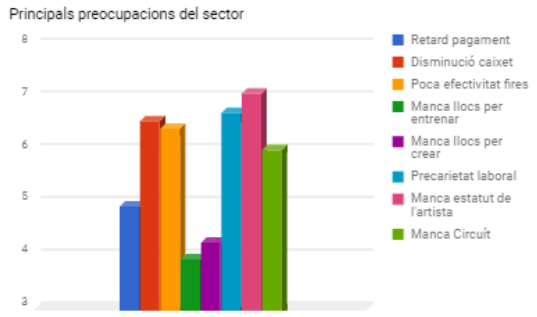

Pel que fa a les principals preocupacions de les cies durant aquests cinc anys s'ha anat reduint la sensació de manca d'espais per a entrenar i crear, i s'han imposat les qüestions de precarietat i estatut de l'artista.
A part de les problemàtiques mostrades al gràfic s'intueix una creixent inquietud per l'excés de burocratització de les contractacions.

Professionalització

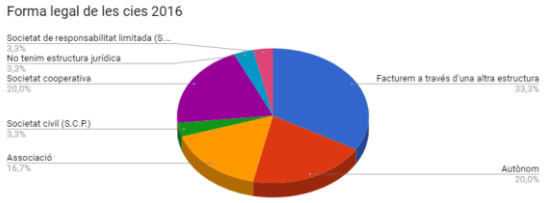

En relació a la pregunta de si les companyies realitzen una altra activitat professional a part de l'explotació d'espectacle menys d'un 20% han respost que no. La majoria d'elles la complementen amb la formació.

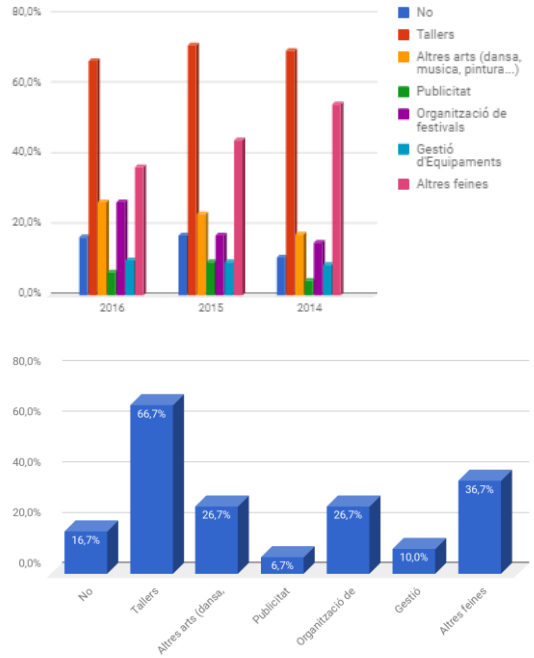

Pel que fa als serveis la majoria de companyies contracten d'una manera professional la distribució, el disseny de llums i so, el vestuari, l'escenografia i la gestió econòmica.

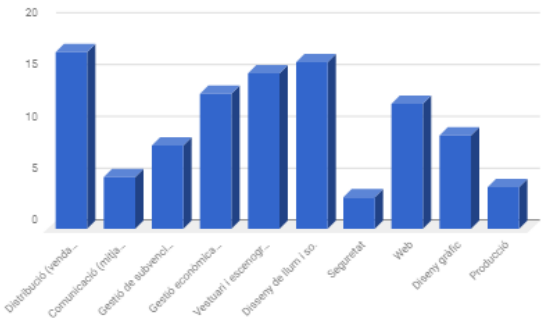

Segons el Departament de Cultura una companyia de circ és professional si els seus components tenen més de cinc anys d'experiència i ha fet més de quinze bolos durant l'últim any.

Impacte econòmic

Any	Suma enquestats	Estimació 90 cies
2012	1.380.827 €	3.883.577 €
2013	1.471.928 €	3.784.957 €
2014	1.388.558 €	3.786.977 €
2015	1.872.083 €	5.265.233 €
2016	1.292.120 €	4.845.451 €

Si fixem el cens a 90 companyies, podem estimar que hi ha hagut un creixement de la facturació de les cies catalanes de quasi 4 a 5 milions d'euros entre el 2012 i el 2016.

Si fixem el cens a 127 la facturació es dispararia fins als 6 milions.

Si ho comparem per exemple amb l'aportació al circ del Departament de Cultura en l'àrea d'arts escèniques que és de 178.470 €* ens dóna que les ajudes directes a les companyies equivalen a menys d'un 3,5% de la seva facturació el 2016.

Amb aquestes xifres s'intueix un cert dèficit d'ajudes directes a les companyies, una altra dada que va en la mateixa direcció és la divisió entre la facturació total dels enquestats i el nombre de components de les cies. Això ens dóna una mitjana de 8083 € que està per sota del llindar de la pobresa, i que justifica que menys d'un 20% de les cies es puguin dedicar exclusivament a l'explotació d'espectacles.

*http://www.apcc.cat/media/upload/arxius/Documentacio-per-socis/2017/170725%20Sectorial%20Ars%20Esceniques.pdf

Conclusions

Amb aquesta enquesta es tanca un cicle de cinc anys, on hem volgut analitzar la realitat de les companyies catalanes de circ. Aquest objectiu s'ha assolit, ja que ara mateix tenim una consciència de les característiques del sector del circ més ajustada.
A partir d'aquí hem d'obrir un període de reflexió per a millorar els mètodes i la participació.

També seria útil fer un recull de dades d'altres fonts relacionades amb el circ.